

1 Passos per a la constitució de l'agenda 21 local.

AGENDA 21

1. Adhesió a la Carta d'Aalborg.
2. Creació del Departament Agenda 21 local.
3. Auditoria ambiental:
 - Recull d'informació.
 - Anàlisi de la situació actual.
 - Pla d'acció ambiental.
 - Redacció d'un document base que permet la participació ciutadana.
4. Elaboració consensuada d'un pla d'acció.
5. Redacció i aprovació de l'Agenda 21 local.

Passos a seguir:

Document inicial i discussió en el fòrum ciutadà:

1. Àrees temàtiques clau (ATC):
 - Situació inicial.
 - Tendències i rehabilitació.
 - Recomanacions.
 - Línies d'acció i iniciatives.
2. Contrast de les ATC amb el fòrum ciutadà:
 - Adequació als camps de referència seleccionats per a definir cada ATC.
 - Valoració de la seva situació inicial i tendències de futur.
 - Adequació de les actuacions proposades cap al futur.
3. Elaboració d'un document per al debat que integra i sintetitza les propostes fonamentals de l'Agenda 21 local.
4. Informació i opinió de la població: divulgar la informació continguda en el document per al debat, i enquesta d'opinió pública.

Document Final.

Àrees temàtiques clau (ATC):

- Biodiversitat.
- Cicle de l'aigua.
- Energia.
- Mobilitat i transport.
- Residus.
- Disseny urbà, verd, platges i edificació.
- Atmosfera (emissió contaminants ambientals).
- Salut.
- Educació (Agenda 21 escolar) i informació ambiental.
- Activitat econòmica.
- Atur, marginació i immigració.
- Organització social i participació.
- Usos reals del sòl.
- Protecció de zones naturals.
- Soroll.
- Paper.

Sectors ambientals clau:

- Mobilitat local.
- Consum d'aigua.
- Consum d'energia
- Residus urbans: recollida selectiva i reciclatge.
- Habitatge.

2 CONSUM D'AIGUA.

Activitat

2.1 Millorar l'adequació d'infraestructures.

Objectius

Optimitzar el consum d'aigua.

Desenvolupament

Instal·lar economitadors en les aixetes, dutxes i inodors.

Instal·lar vàlvula termostàtica en la sortida de l'escalfador.

Obligatorietat de que tot habitatge disposi d'un dipòsit per a l'emmagatzematge d'aigua que actuï com a reserva per a utilitzar en cas de sequera.

Conclusió

Activitat

2.2 Estimular l'estalvi voluntari d'aigua

Objectius

Conscienciar a la població

Disminuir-ne el consum

Evitar el mal ús o el malgast

Desenvolupament

A la cuina

- Posa en marxa el rentaplats o la rentadora quan estiguin al màxim de la seva capacitat.
- Quan hakis de comprar un rentaplats o una rentadora, assegura't que tinguin dispositiu d'estalvi d'aigua. Estalvi 12.000 litres/any/habitatge.
- Excepte quan la roba està molt bruta, utilitzar programes amb temperatura moderada.
- Demana al teu lampista que t'informi dels dispositius d'estalvi d'aigua que es poden trobar al mercat. Fes-te'n instal·lar un.
- Per a escurar omple primer les piques, no ho facis amb l'aixeta oberta.
- No descongelis els aliments amb aigua, treu-los amb temps suficient.
- L'aigua que utilitzis per a bullir els ous aprofita-la per a regar les plantes, els aportarà nutrients de la closca de l'ou.

Al bany

- És millor dutxar-se que banyar-se. Estalvi: 200 litres d'aigua.
- Tanca l'aixeta mentre et rentis les dents o t'afaitis. Estalvi: 14 litres d'aigua.
- Instal·la un dosificador d'aigua al wàter, o bé posa-hi una totxana o qualsevol altra objecte que ocupi espai.
- Mentre no surt l'aigua calenta de la dutxa, aprofita per a omplir

recipients.

- Tanca l'aixeta mentre t'ensabonis a la dutxa. Estalviaràs 30 litres d'aigua.

A tota la casa

- Instal·la reguladors de cabal a les aixetes. Estalvi: 5 litres d'aigua per minut.
- Tanca bé les aixetes que degotin i revisa-les. Estalvi per aixeta: 30 litres diaris.
- Si vius en un edifici amb aigua calenta central, convenç els teus veïns d'introduir comptadors a cada domicili. Estalvi: aigua i energia.
- Renta el cotxe en un rentacotxes o amb un poal i una esponja, evita fer-ho amb una mànega.

Mira de no contaminar-la:

- No aboquis olis de fregir, dissolvents, pintures o altres productes tòxics a l'aigüera. Porta'ls a la deixalleria.
- Utilitza detergents i sabons sense fosfats. Per rentar la roba o els plats fes servir detergents concentrats (així n'hauràs d'utilitzar menys quantitat).
- Per netejar el vàter fes servir una barreja de vinagre i detergent suau, i per desembussar-lo, una barreja de vinagre, bicarbonat i aigua bullent.
- No llencis plàstics o altres residus sòlids al vàter. Dificulten la depuració de les aigües.

Conclusió

Activitat

2.3 Millorar l'eficiència hidràulica

Objectius

Perfeccionar l'abastament d'aigua
Minvar i prevenir les pèrdues
Evitar sobreexplotacions
Determinació i disposició del seu ús

Desenvolupament

Elaboració i execució d'un pla de reassignació de recursos que prioritzi l'ús de les aigües de millor qualitat per a l'abastament urbà.

Elaboració i execució d'un autèntic pla de modernització dels regadius que contempli:

- La implantació progressiva de sistemes més eficients de reg (goteig, alguns sistemes de aspersió nocturna,...).
- La implantació progressiva de tarifes volumètriques que s'aproximen al cost real de l'aigua posada en parcel·la i que penalitzi els consums excessius.
- La reparació urgent de les canalitzacions públiques de reg per a evitar pèrdues.
- La desautorització de noves demandes, entre altres coses, per la inexistència d'un pla de regadius que reguli el model.
- La implantació d'un sistema que prioritzi l'assignació de dotacions als cultius en funció a tres criteris fonamentals: creació de treball, baix consum d'aigua i sostenibilitat ambiental. Les ajudes comunitàries a la producció hauran d'anar també en aquest sentit.
- Elaboració i execució d'un pla d'abandó de cultius poc rentables amb la recerca d'alternatives en torn al secà o a la diversificació en cultius més rentables que siguin competitius, de baix consum d'aigua i social i ambientalment sostenibles. L'agricultura ecològica podria ser una bona

alternativa.

- Limitació i prohibició progressiva de l'ús de l'agroquímica en l'agricultura.

Elaboració i execució de plans eficaços de gestió en l'abastament urbà-industrial que contempli:

- Elevació del rendiment hidràulic de les xarxes fins el 75-80%, xifra similar a la de ciutats com Alacant o Madrid.
- Implantació de programes d'individualització de comptadores en blocs de vivendes.
- Instal·lacions de dobles xarxes amb aigües de pitjor qualitat per a usos industrials, construcció, rentat de cotxes.
- Limitació a l'ús de jardins i gespa no autòctons en les urbanitzacions i ciutats.
- Paralització de nous projectes de camps de golf i redisseny dels existents en torn a espècies autòctones.
- Instal·lació de circuits tancats en certes instal·lacions industrials.
- Posada en marxa de programes de gestió que contemplin objectius de consum en les grans ciutats en torn als 250-280 l/h/d (xifres de Bilbao i Madrid, respectivament).

Elaboració i execució d'un pla de sanejament i depuració que contempli:

- La correcció paral·lela dels vertents industrials, mitjançant la implantació de mesures per a la correcta aplicació, al menys, de les diferents directives comunitàries al respecte.
- Finançació immediata dels plans previstos en els rius més contaminats i Plans integrals per a altres rius.
- Programes d'ús per a les aigües depurades i reciclades.
- L'adequació de programes d'emmagatzemat i recuperació d'alpetxins, purins ramaders y altres residus de l'agroramaderia industrial.

Aplicació immediata de plans de reforestació en els nostres rius, principalment en les capçaleres.

Elaboració i execució de plans de gestió i us dels nostres aqüífers que contempen:

- Programes de recàrrega i descontaminació dels sobreexplotats i greument contaminats.
- Limitacions d'activitats sobre els mateixos per a evitar la seva sobreexplotació i contaminació.
- El seu manteniment prioritari com a reserves d'aigua potable.

Execució immediata de plans de prevenció de riudes, que contemplin:

- Inventariant i catalogant les zones tant urbanes com rurals susceptibles de ser inundades.
- Elaboració i posada en marxa de plans de restauració globals en els rius, amb l'aplicació immediata de programes de regeneració hídrico-forestal com prevenció a inundacions i riudes.
- Revisió i reestructuració del planejament urbà vigent en tots els municipis, que contempli, entre altres mesures, programes de real·lotjament per a persones que habiten zones de risc, si aquest fora el cas, i d'eliminació d'instal·lacions i elements que poguessin agreujar els efectes de les riudes, tant en el medi urbà com rural.
- Elaboració de plans parcials de prevenció de riudes per a tots els pantans i demés infraestructures.

Reelaboració dels diferents plans de conca en base a l'actualització de dades, a la millora dels rendiments hidràulics en l'abastiment urbà i en el regadiu, a polítiques de gestió de la demanda i a les consideracions que es plasmen en el nou pla nacional de regadius.

Elaboració de un nou Acord per a l'Aigua en base a polítiques de gestió de la demanda.

Conclusió

Activitat

2.4 Estudiar la substitució de recursos

Objectius

Disminuir el consum d'aigua

Desenvolupament

Substitució d'aigua potable per aigua residual tractada en aquells usos en que això sigui possible.

Substitució d'aigua en processos industrials, ...

Conclusió

Activitat

2.5 Innovar el programa de gestió.

Objectius

Impulsar fonts noves i alternatives d'abastament d'aigua i tecnologies de baix cost

Desenvolupament

Desenvolupar bases de dades interactives, mètodes de previsió i models de planificació econòmica apropiats per a l'ordenació dels recursos hídrics d'un mode eficient i sostenible, que obligarà a aplicar tècniques noves, tals com sistemes d'informació geogràfica i sistemes d'experts que reuneixin, assimilien, analitzin i difonguin informació multisectorial i que permeten prendre les millors decisions possibles:

1. Revisar les xarxes actuals de reunió de dades i avaluar la seva idoneïtat, incloent aquelles que proporcionen dades en temps real per a predir les inundacions i sequeres.
2. Millorar les xarxes per a que s'ajusten a les pautes acceptades per al subministre de dades sobre la quantitat i qualitat de les aigües de superfície i subterrànies i de dades pertinents sobre l'ús de la terra.
3. Aplicar normes uniformes i altres medis per a vetllar per la compatibilitat de les dades.
4. Millorar les instal·lacions i els procediments que s'utilitzen per a emmagatzemar, elaborar i analitzar les dades hidrològiques i facilitar tals dades i les previsions corresponents als possibles usuaris.
5. Executar operacions de "salvament de dades", per exemple, establint registres de recursos hídrics.

Conclusió

Activitat

2.6 Mesures d'estímul fiscal i de tarifes.

Objectius

--

Desenvolupament

Facilitats administratives.

Exempció parcial o total d'impostos determinats.

Augment temporal de taxes de depreciació d'actius.

Bonificació econòmica concedida per la llei fiscal al subjecte passiu d'un impost.

Conclusió

--

3 CONSUM D'ENERGIA.

Activitat

3.1 campanya de conscienciació i estalvi.

Objectius

Moure a la població per a que estalviï energia.
Conscienciar-la per a que racionalitzi el seu ús.

Desenvolupament

Llums

- La llum del sol és gratis i millor per als ulls, a més de no carregar els rebuts. Aprofita-la.
- Tanca els llums quan surtis d'una habitació. Encara que hi tornis en pocs moments. Els fluorescents, però, gasten més si els obres i tanques contínuament.
- Utilitza bombetes fluorescents i de baix consum energètic. Instal·la mecanismes d'apagada automàtica als llocs poc freqüentats (garatge, celler, etc....).
- Intenta mantindre les bombetes de casa netes, a demés de durar més deixen passar més llum.

Calefacció

- Aprofita l'escalfor gratuïta del sol a l'hivern obrint cortines i persianes.
- Utilitza sistemes de calefacció barats. El millor és el solar i el més car l'elèctric.
- Si tens un sistema de calefacció elèctrica instal·lat una bomba de calor que utilitzi energia tèrmica de l'exterior.
- Aïlla bé les finestres de la casa, amb tires adhesives, doble vidre, etc....
- Sempre que puguis, apaga la calefacció a la nit. Dormiràs millor i estalviaràs energia.
- Fer una revisió periòdica de les instal·lacions per especialistes, a més d'un millor rendiment, allargarà la vida dels equips.

Electrodomèstics

- Abans de comprar-ne cap, planteja't si el necessites realment.
- Demana l'etiqueta normalitzada per la CE que indiqui: el consum elèctric i la seva classe energètica que va de la A (la més eficient) a la G (la menys eficient). Aquesta informació ens orienta sobre el cost de l'energia elèctrica en un any de funcionament.
- Mantingues la nevera a una temperatura entre 3 i 5 graus. A menys de 3 graus, estaràs augmentant el consum energètic en un 25 % com a mínim.
- Tria neveres de baix consum i catalogades com a "No Frost".
- Tria aparells d'aire condicionat amb sistema de refredament evaporatiu. Consumeixen menys energia i no fan malbé la capa d'ozó.
- Apaga l'ordinador quan no el facis servir. I si l'has de tenir obert, apaga la pantalla. És el que més gasta.
- Asseca la roba al sol. És més ecològic que fer servir l'assecadora.
- Obrir i tancar la nevera contínuament accelera el consum de llum.
- Cada cop que obrim la porta del forn perdrem de 20 a 50 graus de temperatura.
- Desconnecta els aparells elèctrics que estan en posició d'espera, com per exemple el televisor, ja que produeixen un 10% del consum total anual d'electricitat a les llars.
- Evita fer servir el microones per a cuinar, fes-lo servir només per a calentar.
- Planxa tota la bugada de cop i evita engegar la planxa varis cops al dia.

Utilitza l'ascensor solament quan tinguis que pujar o baixar més de dos pisos.
Recorda que és saludable fer exercici diariament.

Conclusió

Activitat

3.2 Impulsar experiències pilots en edificis administratius.

Objectius

Predicar amb l'exemple

Sensibilitzar als professionals i a la ciutadania

Desenvolupament

Instal·lar en noves construccions d'edificis administratius, lúdics, educatius, esportius... sistemes de generació d'energia alternatius, com ara plaques solars, etc...

Conclusió

Activitat

3.3 Millorar l'enllumenat públic

Objectius

Reduir la contaminació lumínica

Estalviar energia i diners

Disminuir els impactes sobre la vida silvestre

Desenvolupament

Contaminació lumínica.

- Utilitzar el tipus d'enllumenat més adequat segons el seu ús: vial, viari, zones de vianants, ornamental.
- Utilitzar sistemes d'encesa com cèl·lules fotoelèctriques de gran qualitat o rellotges astronòmics per assegurar que l'enllumenat no resta encès en les hores que hi ha llum natural.
- Les làmpades de Vapor de Sodi consumeixen quasi la meitat que les de Vapor de Mercuri i lumínicament contaminen menys.
- Disposar que els tancaments de les lluminàries siguin plans i el material utilitzat tingui gran capacitat de transmissió i resisteixi els efectes de la intempèrie i el pas del temps.
- No utilitzar lluminàries tipus globus sense reflector en la part superior, ja que projecten una gran emissió de llum per sobre de l'horitzontal.
- Per a l'enllumenat ornamental, cal utilitzar lluminàries asimètriques d'alt rendiment. Il·luminen millor amb menys llum.
- Cal intentar evitar l'emissió de llum per sobre de l'horitzontal, sobretot en l'enllumenat de vials i carrers.
- L'enllumenat de túnels i passos inferiors s'ha de considerar una excepció d'aquestes mesures.
- Restringir l'ús de canons làser dirigits cap al cel des d'instal·lacions turístiques i de lleure amb finalitats de reclam i publicitàries.
- Utilitzar làmpades de baix consum i de llum vermella en els aparadors i

rètols publicitaris.

- Establir un horari d'obertura i tancament dels llums dels aparadors i rètols publicitaris.
- Apagar els llums exteriors en jardins privats quan no siguin realment necessaris.
- No fer servir lluminàries tipus globus sense l'apantallament que eviti la projecció de llum per sobre de l'horitzontal en la decoració de jardins.
- En definitiva: no es tracta d'il·luminar més sinó millor, de forma més eficient i només allà on realment cal, que és el terra.

Estalvi d'energia i de diners

- Procurar utilitzar làmpades de Vapor de Sodi, que tenen un consum d'entre un 50 i un 60% inferior respecte de les de mercuri i lumínicament contaminen menys.
- Utilitzar llumeneres d'alta qualitat amb índex de rendiment per sobre del 60%.
- Utilitzar sistemes de regulació de flux lumínic que permetin reduir la llum, i per tant el consum, durant les hores de baixa activitat als carrers.
- Apantallar el fanals per reenviar cap a terra la llum que s'escapa.
- No fer servir lluminàries del tipus globus sense pantalla: desaprofiten més del 50% de l'electricitat que consumeixen i, en dispersar tant la llum, cal emprar bombetes de molts més watts per poder il·luminar una mica el terra.
- Apagar l'enllumenat ornamental després de les 23 h o 24 h, segons l'època de l'any.
- Modificar les instal·lacions antigues seguint els criteris d'eficiència energètica i de consecució de nivells luminotècnics establerts.

Disminuir els impactes sobre la vida silvestre

- Instal·lar llums l'emissió de raigs dels quals no sobrepassi el pla horitzontal, i dirigir-los on calgui. La llum que es dispersa cap a altres zones que no són convenientes d'il·luminar és la que afecta la conservació de la biodiversitat.
- Evitar l'ús de raigs de llum dirigits cap al cel.

- Utilitzar la potència lumínica necessària per cobrir les necessitats del ciutadà sense perjudicar la fauna.
- Il·luminar cap a terra i utilitzar una òptica que creï uns cons de llum tan aguts com sigui possible per evitar la dispersió de la llum.
- Utilitzar llum vermella en comptes de blava o blanca. Radiacions per sobre dels 600 m μ ja en la franja del vermell, són gairebé invisibles per a la majoria d'organismes.
- Evitar les làmpades de mercuri perquè són especialment agressives per a moltes espècies animals, especialment els invertebrats que són la base alimentària d'altres animals superiors.

Conclusions

4 RESIDUS URBANS.

Activitat

4.1 Prevenció en la generació de residus. Reciclat i reutilització.

Objectius

Minimitzar la producció de brossa.
Aprofitar els residus reciclant i reutilitzant.

Desenvolupament

Prevenció.

- Evitar consums innecessaris.
- Evitar usos inadequats (per exemple, utilitzar els vàters o l'aigüera per desfer-se dels residus tòxics, com ara olis usats, pintures, dissolvents, etcètera).
- Facilitar el reciclatge dels residus que generem, utilitzant correctament els sistemes de recollida selectiva.
- Substàncies perilloses:
 - Identificar possibles fonts de contaminació.
 - Informació permanent sobre productes no aconsellables per a la salut ambiental.
 - Mesures preventives sobre la utilització de materials i substàncies nocives per a la construcció.

Reciclat i reutilització.

Contenidors.

- Respectar els horaris, cal dipositar les escombraries entre les 20 i les 22 hores.
- És obvi dir-ho, però la bossa s'ha de ficar dins el contenidor, mai al costat.
- La bossa ha d'estar ben lligada per evitar, en tant que sigui possible, embrutar el contenidor.

- Si cal, s'ha de tancar la tapa del contenidor.
- Recorda que hi ha un Telèfon de la Neteja on et pots adreçar per informar de qualsevol mal funcionament dels contenidors convencionals.

Conclusió

Activitat

4.2 Separació, tractament i comercialització de materials recuperats.

Objectius

Prevenir la producció de residus amb la utilització de tecnologies netes i aprofitament dels recursos per la via de la reutilització dels productes i la substitució de les matèries primeres més tòxiques

Desenvolupament

Recollida selectiva.

4.2.1. Sistema de recollida de residus orgànics i rebuig

4.2.2. Residus especials.

Recollida selectiva:

- Destriar els residus a casa; d'una banda, el paper i el cartró; de l'altra, els envasos, i de l'altra, el vidre.
- Diposita'ls convenientment en el contenidor selectiu corresponent.
- No tan sols hem de saber en quin contenidor hem de deixar cada tipus de residu, sinó també en quines condicions l'hem de dipositar (plegat, lligat, destapat, etcètera).
- Diposita en el contenidor blau: papers, diaris, revistes, cartró plegat o trossejat, etcètera.
- El cartró s'ha de plegar, i preferiblement lligar, abans de dipositar-lo en el contenidor blau.
- Diposita en el contenidor groc: tota mena d'envasos de plàstic, ampolles de suavitzant, detergent, lleixiu, llet, oli, aigua, etcètera; llaunes de begudes i conserves, tetra bricks i esprais.
- És convenient destapar els envasos abans de deixar-los en el contenidor.
- Diposita en el contenidor verd: el vidre.

Activitat

4.2.1 Sistema de recollida de residus orgànics i rebuig

Objectius

Aprofitar el que llencem a les escombraries per extreure energia (planta de biogàs i metanització)...

Gestionar controladament el rebuig.

Desenvolupament

El rebuig és tot allò que no és ni orgànic, ni paper, ni cartró, ni envàs, ni vidre, com ara les safates de porexpan, les bombetes foses, els bolquers, els vidres de finestres o portes trencats, etcètera.

D'aquest sistema en diem "recollida bicompartimentada" perquè es recull alhora matèria orgànica i rebuig, cadascun en un compartiment diferent.

L'Ajuntament lliurarà gratuïtament als responsables dels edificis dos tipus de bujols, un per a la matèria orgànica i un altre per al rebuig. El Servei de Neteja els passarà a recollir a l'horari convingut.

Hi haurà també al carrer contenidors bicompartimentats per disposar separatament aquestes dues fraccions de les escombraries.

Què hem de fer:

- Prèviament, separa en diferents bosses les matèries orgàniques i el rebuig.
- Fica la matèria orgànica en bosses biodegradables.
- El rebuig es fica en les actuals bosses de plàstic per a escombraries.
- Hauries de disposar en un bujol la bossa de matèria orgànica i, en l'altre, la del rebuig.
- En cas de tractar-se d'un contenidor bicompartimentat, el procés serà el mateix, llevat que, en lloc de ficar cada bossa en un bujol, la bossa d'orgànica es disposarà en un compartiment del contenidor i la de rebuig en un altre.

El responsable de l'edifici haurà de treure el bujol de residus orgànics, en els

horaris convinguts, i respectar les noves ordenances municipals.

Utilitza els **Punts de Recollida Selectiva** i els **Punts Verds** per a envasos de plàstic, vidre, metall i embalatges de cartró.

Els Punts Verds són espais on es dipositen, sense perill, diversos tipus de residus que d'altra manera podrien resultar contaminants i nocius. Des dels Punts Verds es distribueixen a les plantes de tractament específiques, per reciclar-los o per evitar que contaminin.

Conclusió

Activitat

4.2.2 Residus especials.

Objectius

Gestionar de manera eficient aquest tipus de residus.

Solidaritzar la població amb aquesta causa.

Desenvolupament

Els residus especials són el resultat d'un procés de producció, transformació, utilització o consum. Inclouen els olis de cotxe, olis sintètics, substàncies farmacèutiques i fàrmacs, piles de mercuri, cadmi o altres elements, plom i compostos de plom, substàncies químiques que fem servir a la llar, a la construcció o a les petites empreses, dissolvents i restes de pintures, pesticides i restes de pesticides, èters, peròxids, clorats i perclorats, els antics frigorífics i electrodomèstics amb CFC (clorofluorocarburs), restes de laboratori fotogràfic, productes de neteja i desinfecció, etcètera.

Què cal fer:

- S'han de portar els residus voluminosos i els especials, com ara runes, restes d'obres, matalassos, electrodomèstics, ferralla, roba, olis, piles, pneumàtics, fluorescents, etcètera, als Punts Verds.
- És un servei gratuït per a tots els ciutadans, sempre que vagin en un vehicle tipus turisme i portin un pes de residus inferior als 500 kg.
- Pots portar gratuïtament als Punts Verds residus especials de fins a 5 kg o 5 l.
- Els petits industrials han de pagar un import segons el contingut del vehicle i el pes, que ha de ser sempre inferior a 3.500 kg.
- Pel que fa als residus especials, es poden portar fins a un màxim de 20 kg.

Es disposarà també de Punts Verds Mòbils.

Conclusió

Activitat

4.3 Utilització del compost i programes locals contra l'erosió del sòl i adob natural.

Objectius

Obtenció d'un adob orgànic (compost) que permeti el manteniment de la fertilitat dels sòls, la producció de cultius de qualitat i la conservació de l'entorn (objectiu del compostatge dins l'agricultura anomenada ecològica).

Facilitar la gestió dels residus orgànics procedents de diferents activitats reduint-ne el pes i el volum, estabilitzant-los i puguin, a la vegada, generar un producte final (compost) d'utilitat en la conservació del sòl.

Desenvolupament

Compostar (transformació biològica dels residus en condicions controlades) és gestionar els residus orgànics d'una manera respectuosa amb l'entorn, involucrant i responsabilitzant a la societat que els produeix, donant al compost el destí adequat.

Hem d'arribar a disposar de:

- Un llistat de condicionants del compostatge i dels residus presumiblement compostables amb la seva composició.
- Recull de la informació existent sobre materials que s'han compostat i sobre les característiques i usos dels productes obtinguts.
- Informació dels residus atípics generats en el propi àmbit geogràfic per exemplaritzar la seva possible utilització.

Materials per a compostar:

Ràpida descomposició:

- Fulles fresques
- Restes de la segada de la gespa
- Fems d'aus de corral

- Fems d'ovelles i cabres
- Maleses joves

Descomposició més lenta:

- Trossos de fruites i verdures
- Bosses de te i pòsits de cafè.
- Palla i fenc vell
- Restes de plantes vegetals
- Fems de palla (cavalls, ases)
- Flors seques i plantes de massissos
- Esbrols de clossos joves
- Vegetals blans
- Maleses perennes
- Jaç de hámster, conills i altres animals domèstics (herbívors)

Descomposició molt lenta:

- Fulles de tardor
- Esbrols de clossos durs
- Branques podades
- Serradures i encenalls

Altres materials:

- Cendra de fusta
- Cartó, tovalloles, bosses i envasos (tot de paper)
- Tubs de cartó i les caixes dels ous

Millor evitar:

- Carn i peix
- Diaris

No utilitzar:

- Cendra de carbó
- Pòsits de moixos i cans

- Bolquers rebutjables
- Revistes il·lustrades

Recollida i col·locació de materials

En la producció de compost intervenen essencialment dos tipus de materials. Per un costat, els materials humits, rics en nutrients com nitrogen (N) i, per un altre, distints materials. Són els restes de fruites, verdures, closques d'ou i pòsits d'infusions, però no les restes de menjar cuinat, ni animals, ni diaris. És precís recollir-los en un poal separant-los de la resta de les escombraries. Per un altre costat intervenen els materials de llenya que contenen carboni (C). Són les branques, fulles seques, serradures, encenall i palla. És necessari fragmentar les branques en trossos inferiors a 10 cm, per facilitar la seva degradació. Es poden utilitzar estisores podadores o destrals i si es tracta de quantitats considerables, màquines trituradores que poden ser emprades per les comunitats de veïns. Els materials humits i de llenya es col·loquen estratificats en capes alternatives d'uns 10 cm, amb l'objecte de facilitar la seva descomposició aeròbica (quan intervé oxigen) que és més ràpida quan existeix un equilibri adequat entre el nitrogen (N) i el carboni (C).

Conclusió.

Activitat

4.4 gestió municipal del paper.

Objectius

Conèixer el consum de paper que cal.
Noves tecnologies per treballar sense paper.
Bones pràctiques per estalviar paper.
Criteris a l'hora de comprar paper.
Recollida selectiva i reciclatge.
Cultura ambiental del paper.

Desenvolupament

Conèixer el consum de paper que cal.

- Definir les unitats orgàniques de l'ajuntament per a les quals es controlarà l'ús de paper de manera independent (exemples: serveis tècnics, secretaria de l'alcalde, instituts municipals, registre...).
- Inventariar els productes de paper que es fan servir a l'ajuntament (exemples: paper blanc DIN-A4, carpetes segons color i mida, paper de fax tèrmic, formularis, paper d'embalar, sobres segons tipus i mides, opuscles o llibres -editats per l'ajuntament, etc).
- Fer una relació dels usos que tenen els diferents productes de paper (exemples: informes interns, convocatòries i actes de reunions, circulars, notificacions externes, esborranys, plànols, trameses, factures i rebuts, instàncies, materials informatius...).
- Crear un full de càlcul que permeti assignar les quantitats de paper consumides a les diferents combinacions possibles de les variables anteriors.
- Designar la unitat responsable del control, que elaborarà informes periòdics i formularà, si calen, propostes concretes de reducció davant consums excessius. El manteniment indefinit del control ha de permetre mantenir alerta l'atenció en favor de l'estalvi i avaluar l'eficàcia de les mesures introduïdes.

Noves tecnologies per treballar sense paper.

- Utilitzar les noves tecnologies en el treball quotidià i les relacions professionals intra i interdepartamentals. En concret, implantar una intranet, una xarxa informàtica interna que permeti enviar i compartir informació. Aquestes aplicacions informàtiques suposen un gran estalvi de paper. Entre d'altres coses, permeten enviar electrònicament notes i documents, compartir arxius i accedir a bases de dades i informació d'interès comú.
- Instal·lar, al personal de l'ajuntament, correu electrònic i el programari necessari per poder enviar faxos directament des del PC a l'aparell de fax del receptor. Avui, aquestes aplicacions són tan essencials i pràctiques com el telèfon.
- Instal·lar sistemes informàtics de work flow per a la tramitació dels expedients. El mateix expedient seguirà un circuit electrònic a través del qual incorporarà totes les correccions, els annexos i les autoritzacions necessaris sense necessitat de còpies en paper, informes en paper i diferents versions del document en paper.
- Convèncer, els alts càrrecs i quadres de comandament de l'ajuntament, perquè utilitzin intensament les noves tecnologies per comunicar-se amb els seus subordinats i col·laboradors. Si la informació rellevant no discorre per dins la intranet, el sistema sempre romandrà marginal.
- Protocol·litzar l'ús de cada mitjà per a les diferents tasques i situacions i formar el personal.
- Arxivar la documentació electrònicament.

Bones pràctiques per estalviar paper.

- Utilitzar el paper escrit per una cara per als esborranys i altres usos secundaris interns.
- Establir llocs d'ubicació del paper de baixa qualitat o escrit per una banda accessibles a tots els possibles usuaris.
- Fer fotocòpies i editar documents interns i externs a doble cara.

- Evitar duplicats innecessaris i facilitar, alhora, l'accés als originals a tot el personal que els pugui requerir. Una intranet pot facilitar molt aquesta tasca.
- Revisar de dalt a baix tots els documents abans d'imprimir-los.
- Avaluar el nombre de còpies necessàries de cada tipus de document d'ús intern segons el circuit més racional.
- Prioritzar el correu electrònic sobre la impressió en paper en la comunicació interna o en l'elaboració o la revisió compartida de documents.
- Establir unes directrius clares sobre l'edició i la distribució de documents d'ús intern i difondre-les.

Criteris a l'hora de comprar paper.

- Comprar, sempre que el seu ús ho permeti, paper reciclat blanquejat sense clor.
- Comprar paper ecològic quan la funció del material no aconselli l'ús de paper reciclat.
- Comprar sobres sense finestretes de plàstic.
- Evitar la compra de rotafolis (pissarres de paper) en favor de pissarres per a retoladors que es puguin esborrar.
- Evitar la compra de paper no reciclable per a aparells de fax, impressores, etc.
- Comprar arxivadors i carpetes reciclables, preferentment de cartró.
- Donar instruccions precises en aquesta línia als responsables de compres.
- Sol·licitar als proveïdors de paper quines són les mesures ambientals que apliquen a fi d'escollir-los també d'acord amb aquests criteris. Mantenir-se informat de l'evolució d'aquest sector del mercat.

Recollida selectiva i reciclatge.

- Posar contenidors exteriors de recollida selectiva de paper al carrer.
- Posar contenidors d'interior, si és que no n'hi ha, a totes les dependències municipals.
- Desenvolupar campanyes de sensibilització ciutadana per al foment de la recollida selectiva. La Junta de Residus disposa de tríptics i publica,

anualment, una convocatòria d'ajuts destinats als ens locals per a la realització de campanyes d'aquesta mena.

- Informar exhaustivament el personal de l'ajuntament sobre:
 1. Els beneficis de la recollida selectiva del paper.
 2. Els objectius de reciclatge, per a l'any 2000, de més del 45% del pes total del paper i cartró consumit a Catalunya.
 3. Els materials que no han d'anar a parar als contenidors de paper.
 4. La necessitat de donar exemple des de l'Administració.
- Informar periòdicament tothom de la quantitat de paper recollit i de l'evolució de la recollida respecte els períodes anteriors. Aquest és un punt bàsic, malgrat sovint no es té en compte. Fomentar la participació passa per fer partíceps dels resultats els col·laboradors

Cultura ambiental del paper

- Sensibilitzar el personal municipal abans de formar-lo. Explicar el perquè del canvi, la necessitat d'avançar vers la sostenibilitat i de donar exemple des de l'ajuntament mateix.
- Motivar i sensibilitzar el personal municipal insistint en el fet que l'acció individual contribuirà a la millora del medi ambient en general i suposarà un estalvi econòmic significatiu.
- Realitzar sessions formatives on es donin instruccions clares, senzilles i sistematitzades sobre la gestió del paper.
- Senyalitzar i informar visualment sobre sistemes de recollida selectiva que hi ha implantats a les dependències municipals (cartells, rètols, informes als taulers d'anuncis, etc.).
- Fer que els mecanismes de recollida selectiva implantats a l'ajuntament siguin clarament visibles pels ciutadans que hi entren. Recordem que es tracta de difondre entre la ciutadania una cultura recicladora, moderna i avançada, mitjançant l'exemple.
- Establir un sistema de reconeixement intern amb esforços majors per a l'ús sostenible del paper.
- Difondre entre la població els resultats de la recollida selectiva de paper a

les dependències municipals.

Conclusió

Activitat

4.5 Estímuls fiscals i de tarifes.

Objectius

Fomentar al sector industrial per a la disminució de residus.

Desenvolupament

Aplicació d'estímuls fiscals, tarifes...

Conclusió

Activitat

4.6 Rehabilitació de pedreres, abocadors...

Objectius

Recuperar el paisatge natural.

Restauració del patrimoni natural.

Desenvolupament

Replantació de les zones afectades.

Neteja i prohibició d'abocadors incontrolats

Conclusió

5 HABITATGE.

Activitat

5.1 Habitatges estalviadors. Conscienciació social.

Objectius

Influenciar a la població per a que adoptin bones pràctiques a la llar, aconseguint d'aquesta manera un consum menor d'energia, aigua, disminució de residus...

Desenvolupament

Calefacció i aire condicionat

- Una llar ben aïllada redueix els costos de calefacció entre un 20 i un 40%.
- Instal·leu dobles vidres i aïlleu hermèticament els marcs i tancaments amb cintes aïllants adhesives.
- Si les persianes són de tipus enrotllable, aïlleu l'interior de la tapa de la caixa i col·loqueu cintes adhesives a les juntures per evitar que s'hi infiltrï l'aire del carrer.
- Establiu corrents d'aire entre finestres situades en façanes oposades.
- Com complement de la ventilació aprofiteu els tendals, persianes o voladissos per reduir l'entrada de calor durant el dia.
- Quan utilitzeu l'aparell d'aire condicionant reguleu la temperatura entre 24 i 26°C. Per cada grau que es baixi la temperatura el consum augmenta en un 8%.
- Eviteu situar el termòstat del condicionador d'aire prop a fonts de calor com bombetes o exposat directament al sol.
- Durant el dies d'hivern aprofiteu la calor del sol aixecant les persianes i obrint els porticons. A la nit, en canvi, tanqueu-los a fi que no es perdi calor a través dels vidres de les finestres.
- Durant el dia i mentre la llar es trobi ocupada manteniu una temperatura de 19-20°C. Quant tothom dorm, o quan la llar es trobi desocupada, abaixeu la temperatura de calefacció fins els 16-17°C.

Manteniment

- Feu revisar les instal·lacions de climatització anual o bianual per un especialista. Una operació de manteniment senzilla, que es pot efectuar personalment, és la purga dels radiadors d'aigua abans de la temporada de calefacció.
- Mensualment reviseu i netegeu els filtres de les bombes de calor o dels equips de condicionament d'aire.
- Manteniu netes les superfícies dels radiadors

Escollir una instal·lació de baix consum

- En triar una instal·lació de climatització, assegureu-vos que estigui homologada i assabenteu-vos dels seu consum.
- Mireu que la caldera disposi d'encesa electrònica i no de flama pilot, que estigui equipada amb elements de regulació: termòstat o termòstat programable.
- Per sistemes elèctrics estudieu la possibilitat d'instal·lar una bomba de calor reversible: en el cas de que us calgui refrigeració a l'estiu.
- Si opteu per un sistema d'escalfament elèctric per resistències, mireu la possibilitat d'emprar sistemes per acumulació amb tarifa nocturna (un 55% més econòmica que la normal).

Aigua

- Repareu les aixetes que degotegin. Una cisterna que degota pot perdre fins a 150 litres d'aigua diaris.
- Instal·leu difusors que barregin l'aigua amb el aire.
- Escolliu rentadores i rentavaixelles amb baix consum d'aigua.
- Feu servir la rentadora i la rentavaixella quan estiguin ben plenes.
- Manteniu els jardins amb el mínim consum d'aigua per regada.
- Valoreu la possibilitat d'incorporar elements d'escalfament solar per produir calefacció o aigua calenta sanitària.

Il·luminació

- Aproveiteu al màxim la llum natural: és millor per als ulls i no carrega el rebut de llum.
- És recomanable pintar les habitacions de colors clars, absorbeixen menys la claror.
- A l'hivern deixeu entrar la llum tranquil·lament obrint les cortines i persianes.
- A l'estiu eviteu que entri la llum directa dels sol que provocar sobreescalfaments i consums elevats d'aire condicionat.
- La típica bombeta incandescent és el tipus de làmpada que té un consum més elevat.
- Només és recomanable en aquells llocs on s'encengui la llum poques hores al dia.
- Els fluorescents tradicionals consumeixen cinc vegades menys energia que les bombetes d'incandescència i duren molt més temps.
- Les bombetes fluorescents compactes poden substituir directament les bombetes normals. Pel seu preu elevat s'aconsellen en llocs on la llum estigui encesa més de 4 hores al dia.
- Un altre tipus de bombeta adequada són les bombetes halògenes de baix consum que poden arribar a un 40% d'estalvi comparades amb les incandescents.
- Eviteu que restin llums encesos inútilment. Instal·leu interruptors que funcionin des de punts diferents dels passadissos, escales i corredors.

Aparells domèstics

- A llarg de la seva vida l'energia consumida pels grans aparells domèstics costa el doble que el seu preu de compra.
- A l'hora de comprar un electrodomèstic reclameu "l'etiqueta informativa" que els classifica de millor (A) a pitjor (H).
- Millorarà el comportament dels aparells si els manteniu en un bon estat de funcionament i alhora respecteu les seves normes d'ús.
- Utilitzeu refrigeradors de baix consum: estalviareu fins a 3 vegades més

que amb un de normal. Per als congeladors l'estalvi pot arribar fins a 10 vegades menys.

- Manteniu la temperatura del frigorífic entre el 3 i els 5°C.
- Deixeu refredar bé els aliments abans de posar-los a la nevera i no els hi col·loqueu amuntegats.
- No obriu i tanqueu la porta de la nevera constantment.
- Amb les rentadores bitèrmiques els rentats en fred poden consumir 6 vegades menys que amb una normal.
- Per a cada rentat i assecat escolliu el programa adequat i la temperatura més baixa possible.
- No feu servir la rentadora, la rentavaixella i l'assecadora fins que no siguin ben plenes.
- En el cas de tenir una cuina de plaques elèctriques, feu servir només recipients amb un fons gruixut i pla.
- Apagueu la placa elèctrica uns cinc minuts abans que acabi la cocció.
- Cobriu els recipients mentre dura la cocció i baixeu el foc quan s'arribi a la temperatura correcta.

Conclusió

Activitat

5.2 Nou model innovador d'edificació ecològica.

Objectius

Reduir l'impacte visual

Disminuir la contaminació visual

Adaptació bioclimàtica

Estalviar energia i que els materials perjudiquin el menys possible a l'entorn.

Desenvolupament

Instal·lacions hidràuliques i energètiques alternatives.

Separació de residus i materials de construcció.

Arquitectura bioclimàtica, bioconstrucció, ecociutats o urbanisme sostenible.

Habitatges col·lectius ecorresponsables.

Conclusió

Activitat

5.3 Construcció d'habitatges per a determinats estrats socials.

Objectius

Facilitar l'accés a vivendes a les persones amb menys recursos.

Desenvolupament

Habitatges econòmics per a joves.

Ajudes per a vivendes a famílies amb menors ingressos.

Ajudes per a vivendes a discapacitats.

Conclusió

Activitat

5.4 Desclassificació de zones urbanitzables.

Objectius

Respectar les zones naturals.
Evitar la urbanització d'espais verds.

Desenvolupament

Desclassificar certes zones urbanitzables que, per la seva facultat d'espais verds o zones naturals d'especial interès, així ho requereixin o així s'estimi convenient.

Conclusió

6 VOLUNTARIAT

6.1 Objectiu de la campanya.

Obtenció de la informació necessària per l'elaboració de l'agenda 21 i realització de una campanya informativa per a la conscienciació ciutadana.

6.2 Abast territorial.

El municipi d'Amposta.

6.3 Durada.

6.4 Usuaris.

Depenent del nombre de voluntaris les tasques es realitzaran individualment o en grups.

6.5 Estratègies de comunicació.

Per a obtenir el major nombre de voluntaris possible es realitzarà tres tipus de campanyes:

- CAMPANYA MULTIMEDIA. Transportar el missatge a llocs concrets. Creació de una pàgina web on la gent interessada en formar part del voluntariat obtingui la informació necessària, telèfon de contacte,...
- PRECAMPANYA CAPTACIÓ. A través del voluntariat fer una campanya de difusió.
- CAMPANYA PUBLICITÀRIA. A través de tots els mitjans de comunicació: premsa local i comarcal, radio, televisió. Punts informatius en llocs estratègics de la localitat.

6.5.1 Mitjans de comunicació.

- Precampanya: radio, premsa i televisió.
- Campanya: igual que la precampanya però amb la ajuda del voluntariat.

6.6 Materials.

Tríptics informatius, samarretes per als voluntaris, adhesius.

6.7 Estratègies d'actuació.

Realització de les següents activitats:

Activitat

6.7.1 Localització i confirmació de l'estat dels contenidors i papereres

Objectius

Saber en quin estat es troben i si n'hi ha
Conèixer el tipus de contenidors

Desenvolupament

Assenyalar en un mapa d'Amposta on estan situats els diferents contenidors i papereres.
Anotar quin es el seu estat, si es troben en el lloc originari o no.

Conclusions

--

Activitat

6.7.2 Recollida de dades i impressions de la població sobre la recollida selectiva.

Objectius

Saber que en pensa la ciutadania: valoracions, comentaris, queixes.

Desenvolupament

Realització d'una enquesta:

- Tens contenidors de reciclatge a prop de casa teva?
- En cas negatiu, t'importaria tenir-ne?
- Recicles:
 - Paper?
 - Vidre?
 - Plàstic?
 - Llaunes?
- Creus que fan falta contenidors selectius? I de normals?
- Compleixes l'horari establert per a tirar la brossa?
- Tens diferents poals per a separar la brossa a casa?
- En cas negatiu, quin es el motiu?
 - Són difícils de trobar a les botigues?
 - No tinc espai per posar tant de poal
 - No sé/no contesto
- Separes la brossa i la diposites en els diferents contenidors encara que no tinguis els esmentats poals?
- Creus sincerament que reciclar es bo o creus que es una pèrdua de temps?
- Ensenyes als teus fills/es a reciclar?
- Penses que hi ha suficient informació sobre el reciclatge?
- Vols fer alguna observació o comentari?

Conclusió

Activitat

6.7.3 Campanya informativa i de conscienciació social sobre la recollida selectiva.

Objectius

Conscienciació i informació ciutadana sobre la recollida selectiva.

Desenvolupament

Contenidors.

- Respectar els horaris, cal dipositar les escombraries entre les 20 i les 22 hores.
- És obvi dir-ho, però la bossa s'ha de ficar dins el contenidor, mai al costat.
- La bossa ha d'estar ben lligada per evitar, en tant que sigui possible, embrutar el contenidor.
- Si cal, s'ha de tancar la tapa del contenidor.
- Recorda que hi ha un Telèfon de la Neteja on et pots adreçar per informar de qualsevol mal funcionament dels contenidors convencionals.

Recollida selectiva:

- Destriar els residus a casa; d'una banda, el paper i el cartró; de l'altra, els envasos, i de l'altra, el vidre.
- Diposita'ls convenientment en el contenidor selectiu corresponent.
- No tan sols hem de saber en quin contenidor hem de deixar cada tipus de residu, sinó també en quines condicions l'hem de dipositar (plegat, lligat, destapat, etcètera).
- Diposita en el contenidor blau: papers, diaris, revistes, cartró plegat o trossejat, etcètera.
- El cartró s'ha de plegar, i preferiblement lligar, abans de dipositar-lo en el contenidor blau.
- Diposita en el contenidor groc: tota mena d'envasos de plàstic, ampolles de suavitzant, detergent, lleixiu, llet, oli, aigua, etcètera; llaunes de begudes i conserves, tetra bricks i esprais.

- És convenient destapar els envasos abans de deixar-los en el contenidor.
- Diposita en el contenidor verd: el vidre.

Conclusions

Activitat

6.7.4 Informació de que és un compost i com hem de compostar.

Objectiu

Incitar a la població per a que composti.

Desenvolupament

Edició de tríptics informatius amb la següent informació:

Compostar (transformació biològica dels residus en condicions controlades) és gestionar els residus orgànics d'una manera respectuosa amb l'entorn, involucrant i responsabilitzant a la societat que els produeix, donant al compost el destí adequat.

Materials per a compostar:

Ràpida descomposició:

- Fulles fresques
- Restes de la segada de la gespa
- Fems d'aus de corral
- Fems d'ovelles i cabres
- Maleeses joves

Descomposició més lenta:

- Trossos de fruites i verdures
- Bosses de te i pòsits de cafè.
- Palla i fenc vell
- Restes de plantes vegetals
- Fems de palla (cavalls, ases)
- Flors seques i plantes de massissos
- Esbrols de clossos joves
- Vegetals blans
- Maleeses perennes
- Jaç de hámster, conills i altres animals domèstics (herbívors)

Descomposició molt lenta:

- Fulles de tardor
- Esbrols de clossos durs
- Branques podades
- Serradures i encenalls

Altres materials:

- Cendra de fusta
- Cartó, tovalloles, bosses i envasos (tot de paper)
- Tubs de cartó i les caixes dels ous

Millor evitar:

- Carn i peix
- Diaris

No utilitzar:

- Cendra de carbó
- Pòsits de moixos i cans
- Bolquers rebutjables
- Revistes il·lustrades

Recollida i col·locació de materials

En la producció de compost intervenen essencialment dos tipus de materials. Per un costat, els materials humits, rics en nutrients com nitrogen (N) i, per un altre, distints materials. Són els restes de fruites, verdures, closques d'ou i pòsits d'infusions, però no les restes de menjar cuinat, ni animals, ni diaris. És precís recollir-los en un poal separant-los de la resta de les escombraries. Per un altre costat intervenen els materials de llenya que contenen carboni (C). Són les branques, fulles seques, serradures, encenall i palla. És necessari fragmentar les branques en trossos inferiors a 10 cm, per facilitar la seva degradació. Es poden utilitzar estisores podadores o destrals i si es tracta de

quantitats considerables, màquines trituradores que poden ser emprades per les comunitats de veïns. Els materials humits i de llenya es col·loquen estratificats en capes alternatives d'uns 10 cm, amb l'objecte de facilitar la seva descomposició aeròbica (quan intervé oxigen) que és més ràpida quan existeix un equilibri adequat entre el nitrogen (N) i el carboni (C).

Conclusió

Activitat

6.7.5 Informació del sistema de recollida biocompartimentada.

Objectiu

Informació sobre que és i com s'ha de separar el rebuig.

Desenvolupament

Elaboració de tríptics informatius:

El rebuig és tot allò que no és ni orgànic, ni paper, ni cartró, ni envàs, ni vidre, com ara les safates de porexpan, les bombetes foses, els bolquers, els vidres de finestres o portes trencats, etcètera.

D'aquest sistema en diem "recollida bicompartimentada" perquè es recull alhora matèria orgànica i rebuig, cadascun en un compartiment diferent.

Hi haurà al carrer contenidors bicompartimentats per dipositar separatament aquestes dues fraccions de les escombraries.

Què hem de fer:

- Prèviament, separa en diferents bosses les matèries orgàniques i el rebuig.
- Fica la matèria orgànica en bosses biodegradables.
- El rebuig es fica en les actuals bosses de plàstic per a escombraries.
- Hauries de dipositar en un bujol la bossa de matèria orgànica i, en l'altre, la del rebuig.
- En cas de tractar-se d'un contenidor bicompartimentat, el procés serà el mateix, llevat que, en lloc de ficar cada bossa en un bujol, la bossa d'orgànica es dipositarà en un compartiment del contenidor i la de rebuig en un altre.

El responsable de l'edifici haurà de treure el bujol de residus orgànics, en els horaris convinguts, i respectar les noves ordenances municipals.

Utilitza els [Punts de Recollida Selectiva](#) i els [Punts Verds](#) per a envasos de plàstic, vidre, metall i embalatges de cartró. Els Punts Verds són espais on es dipositen, sense perill, diversos tipus de residus que d'altra manera podrien resultar contaminants i nocius. Des dels Punts Verds es distribueixen a les

plantes de tractament específiques, per reciclar-los o per evitar que contaminin.

Conclusió

Activitat

6.7.6 Informació sobre els residus especials.

Objectiu

Informar a la població sobre que son i com s'han de separar els residus especials.

Desenvolupament

Elaboració de tríptics informatius:

Els residus especials són el resultat d'un procés de producció, transformació, utilització o consum. Inclouen els olis de cotxe, olis sintètics, substàncies farmacèutiques i fàrmacs, piles de mercuri, cadmi o altres elements, plom i compostos de plom, substàncies químiques que fem servir a la llar, a la construcció o a les petites empreses, dissolvents i restes de pintures, pesticides i restes de pesticides, èters, peròxids, clorats i perclorats, els antics frigorífics i electrodomèstics amb CFC (clorofluorocarburs), restes de laboratori fotogràfic, productes de neteja i desinfecció, etcètera.

Què cal fer:

- S'han de portar els residus voluminosos i els especials, com ara runes, restes d'obres, matalassos, electrodomèstics, ferralla, roba, olis, piles pneumàtics, fluorescents, etcètera, als Punts Verds.
- És un servei gratuït per a tots els ciutadans, sempre que vagin en un vehicle tipus turisme i portin un pes de residus inferior als 500 kg.
- Pots portar gratuïtament als Punts Verds residus especials de fins a 5 kg o 5 l.
- Els petits industrials han de pagar un import segons el contingut del vehicle i el pes, que ha de ser sempre inferior a 3.500 kg.
- Pel que fa als residus especials, es poden portar fins a un màxim de 20 kg.

Recorda que disposes d'un telèfon per a la recollida gratuïta de la brossa que no pots tirar al contenidor (mobles vells, matalassos, electrodomèstics...). El telèfon es el: 977 70 06 69

Conclusió

Activitat

6.7.7 Campanya de bones pràctiques en l'ús del paper.

Objectiu

Sensibilitzar a la ciutadania per a disminuir l'ús del paper.

Desenvolupament

Bones pràctiques per estalviar paper.

- Utilitzar el paper escrit per una cara per als esborranys i altres usos secundaris interns.
- Revisar de dalt a baix tots els documents abans d'imprimir-los.
- Utilitzar les noves tecnologies en el treball quotidià i les relacions professionals, enviar electrònicament notes i documents. Arxivar la documentació electrònicament.

Criteris a l'hora de comprar paper.

- Comprar, sempre que el seu ús ho permeti, paper reciclat blanquejat sense clor.
- Comprar paper ecològic quan la funció del material no aconselli l'ús de paper reciclat.
- Comprar sobres sense finestretes de plàstic.
- Evitar la compra de rotafolis (pissarres de paper) en favor de pissarres per a retoladors que es puguin esborrar.
- Evitar la compra de paper no reciclable per a aparells de fax, impressores, etc.
- Comprar arxivadors i carpetes reciclables, preferentment de cartró.

Conclusió

--

Activitat

6.7.8 Recollida de dades i impressions sobre el reciclatge de paper

Objectiu

Saber que en pensa la població: valoracions, comentaris, queixes,

Desenvolupament

Realització de una enquesta:

- Recicles els papers i cartrons que has utilitzat?
- Creus que és important reciclar-los?
- Creus que fan falta més contenidors?
- Et suposa una molèstia tenir que reciclar paper? Per que?
- A l'hora d'adquirir material escolar/oficina exigeixes que sigui reciclable/reciclat?
- Penses que hi ha suficient informació sobre el reciclatge de paper?
- Vols fer algun comentari/observació?

Conclusió

Activitat

6.7.9 Campanya de conscienciació a la població sobre el consum d'aigua

Objectiu

Evitar el mal ús o malgast de l'aigua i disminuir-ne el consum

Desenvolupament

Edició de tríptics per a l'estalvi voluntari:

A la cuina

- Posa en marxa el rentaplats o la rentadora quan estiguin al màxim de la seva capacitat.
- Quan hagi de comprar un rentaplats o una rentadora, assegura't que tinguin dispositiu d'estalvi d'aigua. Estalvi 12.000 litres/any/habitatge.
- Excepte quan la roba està molt bruta, utilitzar programes amb temperatura moderada.
- Demana al teu lampista que t'informi dels dispositius d'estalvi d'aigua que es poden trobar al mercat. Fes-te'n instal·lar un.
- Per a escurar omple primer les piques, no ho facis amb l'aixeta oberta.
- No descongelis els aliments amb aigua, treu-los amb temps suficient.
- L'aigua que utilitzis per a bullir els ous aprofita-la per a regar les plantes, els aportarà nutrients de la closca de l'ou.

Al bany

- És millor dutxar-se que banyar-se. Estalvi: 300 litres d'aigua. A més estalvia d'un 30% a un 60% d'aigua instal·lant aixetes de dutxes de baix consum o limitadors de cabal.
- Tanca l'aixeta mentre et rentis les dents o t'afaitis. Estalvi: 14 litres d'aigua.
- Instal·la un dosificador d'aigua al wàter, o bé posa-hi una totxana o qualsevol altra objecte que ocupi espai. Reduiràs el consum a la meitat.
- Mentre no surt l'aigua calenta de la dutxa, aprofita per a omplir recipients.

- Tanca l'aixeta mentre t'ensabonis a la dutxa. Estalviaràs 30 litres d'aigua.
- Estalvia més del 60% instalant un wc que incorpori un sistema que ajusti la descàrrega a les necessitats reals.
- Quan tires un paperet al wc llences 10 litres d'aigua. Imagina't si tots féssim el mateix!

A tota la casa

- Instal·la reguladors de cabal a les aixetes. Estalvi: 5 litres d'aigua per minut.
- Si arreglem les aixetes que degoten estalviarem una important pèrdua d'aigua:
 - 1 gota cada 2 segons.....500litres/mes.....6.000litres/any
 - 1fil d'aigua.....3.000litres/mes.....36.000litres/any
- Si vius en un edifici amb aigua calenta central, convenç els teus veïns d'introduir comptadors a cada domicili. Estalvi: aigua i energia.
- Renta el cotxe en un rentacotxes o amb un poal i una esponja, evita fer-ho amb una mànega.
- Planta vegetació mediterrània autòctona, i rega les plantes al matí ben d'hora o al vespre, estalviaràs molta aigua.

Mira de no contaminar-la:

- No aboquis olis de fregir, dissolvents, pintures o altres productes tòxics a l'aigüera. Porta'ls a la deixalleria.
- Utilitza detergents i sabons sense fosfats. Per rentar la roba o els plats fes servir detergents concentrats (així n'hauràs d'utilitzar menys quantitat).
- Per netejar el wàter fes servir una barreja de vinagre i detergent suau, i per desembussar-lo, una barreja de vinagre, bicarbonat i aigua bullent.
- No llencis plàstics o altres residus sòlids al wàter. Dificulten la depuració de les aigües

Conclusió

Activitat

6.7.10 Recollida de dades i impressions sobre el consum d'aigua

Objectiu

Conèixer els hàbits de consum d'aigua de la ciutadania.

Desenvolupament

Realització de una enquesta:

- Et consideres una persona estalviadora o més aviat malgastadora d'aigua?
- Tanques l'aixeta mentre et rentes les dents? I quan t'ensabones?
- Coneixes els diferents mètodes per a estalviar aigua? N'utilitzes algun/s? Quin/s?
- Tens en conte no contaminar l'aigua?
- Els olis de fregir, dissolvents, pintures o altres productes tòxics els aboques a l'aigüera o els portes a la deixalleria?
- Penses que hi ha suficient informació sobre l'estalvi de l'aigua?
- Vols fer algun comentari/observació?

Conclusió

Activitat

6.7.11 Campanya de conscienciació i estalvi d'energia

Objectiu

Moure a la població per a que estalviï energia i conscienciar-la per a racionalitzi el seu ús.

Desenvolupament

Tríptics informatius sobre l'estalvi d'energia i bones pràctiques:

Llums

- La llum del sol és gratis i millor per als ulls, a més de no carregar els rebuts. Aprofita-la.
- Tanca els llums quan surtis d'una habitació. Encara que hi tornis en pocs moments. Els fluorescents, però, gasten més si els obres i tanques contínuament.
- Utilitza bombetes fluorescents i de baix consum energètic. Instal·la mecanismes d'apagada automàtica als llocs poc freqüentats (garatge, celler, etc....).
- Intenta mantenir les bombetes de casa netes, a demés de durar més deixen passar més llum.
- Excés de llum i bona visibilitat no són la mateixa cosa.

Calefacció

- Aprofita l'escalfor gratuïta del sol a l'hivern obrint cortines i persianes.
- Utilitza sistemes de calefacció barats. El millor és el solar i el més car l'elèctric.
- Si tens un sistema de calefacció elèctrica instal·lat una bomba de calor que utilitzi energia tèrmica de l'exterior.
- Aïlla bé les finestres de la casa, amb tires adhesives, doble vidre, etc....
- Sempre que puguis, apaga la calefacció a la nit. Dormiràs millor i estalviaràs energia.
- Fer una revisió periòdica de les instal·lacions per especialistes, a més

d'un millor rendiment, allargarà la vida dels equips.

Electrodomèstics

- Abans de comprar-ne cap, planteja't si el necessites realment.
- Demana l'etiqueta normalitzada per la CE que indiqui: el consum elèctric i la seva classe energètica que va de la A (la més eficient) a la G (la menys eficient). Aquesta informació ens orienta sobre el cost de l'energia elèctrica en un any de funcionament.
- Mantingues la nevera a una temperatura entre 3 i 5 graus. A menys de 3 graus, estaràs augmentant el consum energètic en un 25 % com a mínim.
- Tria neveres de baix consum i catalogades com a "No Frost".
- Tria aparells d'aire condicionat amb sistema de refredament evaporatiu. Consumeixen menys energia i no fan malbé la capa d'ozó.
- Apaga l'ordinador quan no el facis servir. I si l'has de tenir obert, apaga la pantalla. És el que més gasta.
- Asseca la roba al sol. És més ecològic i econòmic que fer servir l'assecadora.
- Obrir i tancar la nevera contínuament accelera el consum de llum.
- Cada cop que obrim la porta del forn perdrem de 20 a 50 graus de temperatura.
- Desconnecta els aparells elèctrics que estan en posició d'espera, com per exemple el televisor, ja que produeixen un 10% del consum total anual d'electricitat a les llars.
- Evita fer servir el microones per a cuinar, fes-lo servir només per a calentar.
- Planxa tota la bugada de cop i evita engegar la planxa varis cops al dia.
- Utilitza l'ascensor solament quan tinguis que pujar o baixar més de dos pisos. Recorda que és saludable fer exercici diàriament.

A l'exterior

- Utilitzar làmpades de baix consum i de llum vermella en els aparadors i

rètols publicitaris.

- Apagar els llums exteriors en jardins privats quan no siguin realment necessaris.

Conclusió

Activitat

6.7.12 Recollida de dades i impressions sobre l'estalvi d'energia

Objectiu

Determinar els hàbits de consum de la població

Desenvolupament

Realització de la següent enquesta:

- Aprofites la llum del Sol o prefereixes l'artificial?
- Et preocupa el consum d'energia?
- Intentes estalviar energia? Com?
- Estaries disposat a instal·lar-te algun sistema de generació d'energia alternatiu com ara les plaques solars?
- Consideres que consumeixes molta energia a la teva llar? Per què?
- Penses que hi ha suficient informació sobre el consum d'energia?
- Vols fer algun comentari/observació?

Conclusió

Activitat

6.7.13 Analitzar el tipus d'enllumenat d'Amposta.

Objectiu

Qualificar l'enllumenat i situar els punts en baixa eficiència

Desenvolupament

- En un mapa d'Amposta assenyalar i qualificar els diferents tipus d'enllumenat: ús viari, vial, zones de vianants, ornamental...així com el tipus de lluminàries (globus amb o sense reflector, amb emissió per sobre l'horitzontal..)
- Mirar si hi ha làmpades de vapor de sodi. Assenyalar on no n'hi ha. Substituir-les en un futur.
- Assenyalar les zones on s'utilitzen sistemes de regulació de flux lumínic que permetin reduir la llum durant les hores de baixa activitat al carrer.
- Assenyalar on s'utilitzen llums blaves o blanques que haurien de canviar-se per llum vermella.

Conclusió

Activitat

6.7.14 Campanya d'impuls a la utilització de les energies renovables

Objectiu

Informar a la ciutadania sobre els avantatges i inconvenients de l'ús d'aquestes energies i motivar la implantació particular.

Desenvolupament

Elaboració de tríptics informatius amb la següent informació:

Les energies renovables

L'energia l'obtenim de diferents llocs, que coneixem com a fonts d'energia i aquestes són: el sol, els combustibles fòssils que s'extrauen de la terra, alguns minerals com l'urani, les centrals elèctriques. Les fonts d'energia les podem classificar en: exhauribles i renovables. Les energies exhauribles ens venen dels combustibles fòssils i es preveu la seva desaparició a mig termini. Les energies renovables són aquelles que no s'acabaran mai, com poden ser: l'energia solar, l'energia hidràulica i l'energia eòlica.

L'energia la utilitzem per a cuinar a casa, per fer anar la calefacció, per arrencar el vol dels avions. La societat actual depèn totalment de l'energia, de tal manera que quan ens falta s'origina un trasbals molt important. L'energia no és una font inesgotable i per tant hem de gestionar-la d'una manera racional per tant d'obtenir-hi el màxim profit. Si utilitzem energies renovables mantenim l'equilibri de la natura, en canvi les energies que provenen del petroli contaminen l'atmosfera i són responsables de fenòmens com la pluja àcida, que malmet els nostres boscos. A mesura que explorem l'energia en totes les seves formes, ens adonem del problema que tenim. Per una banda vivim en una societat que es fonamenta en el benestar de les persones i això comporta directa o indirectament un consum energètic, que per altra banda es un bé escàs i car. La tecnologia i l'estalvi energètic, poden suposar un ajornament del problema, mentre s'avança en la tecnologia de les energies alternatives.

Avantatges que proporcionen les energies renovables:

- No consumeixen combustibles
- Son fonts de generació inesgotables
- No contaminen el medi ambient
- No produeixen mutacions en els éssers vius
- No produeixen alteracions en el clima
- No alteren l'equilibri de la flora i la fauna

Elles són:

Eòlica: produïda pel moviment del vent

Solar: es val de la llum del Sol que recull en miralls per transformar-la en energia

Geotèrmica: utilitza l'aigua que puja amb pressió des del subsòl

Biomassa: utilitza la descomposició de residus orgànics

Mareomotriu: utilització de la energia de les mareas

Tot i que el nombre d'avantatges es considerable hi ha alguns inconvenients com ara que la producció d'energia es generalment discontinua i no les podem controlar.

A pesar d'això no seria racional no intentar aprofitar, per tot els mitjans tècnicament possibles, aquestes fonts d'energia gratuïta, neta i inesgotable, que pot alliberar-nos definitivament de la dependència del petroli o de altres alternatives poc segures o, simplement, contaminants.

Una d'aquestes energies que més tenim a l'abast i podem aplicar a la nostra llar es **l'energia solar**.

Durant el present any, el Sol descarregarà sobre la Terra 4.000 vegades més energia de la que consumirem. Espanya, per la seva privilegiada situació i climatologia, es veu particularment afavorida respecte a la resta dels països d'Europa, ja que sobre cada metre quadrat del seu sòl incideixen a l'any uns 1.500 Kw/hora d'energia.

Encara que la radiació solar fluctua molt al llarg del dia i de l'any, l'energia fotovoltaica pot ser rentable inclòs en llocs en els que el temps no es assolellat, en contra de la creença popular.

S'ha d'entendre la diferència entre estalvi i barat. Els equips solars estan pensats per a generar-nos un estalvi al llarg de tota la seva vida útil. No per a que el seu preu els faci atractius al moment de la compra.

Redueix el consum d'energia i la factura de la llum; posa't panells solars!!!

Conclusió

7 Annex (indicadors, enquestes, tríptics...)

- Població
- Índex envelliment (>65/<15)*100
- Densitat (hab/Km2)
- Mitjana d'edat
- Esperança vida: homes i dones
- % homes
- % dones
- % nens
- % gent gran
- Nombre de llars
- % llars unipersonals
- % gent gran que viu sola (>70)
- % analfabets
- % estudis primaris
- % batxillerat elemental (EGB)
- % oficials (FP1)
- % mestratge (FP2)
- % batxillerat superior (BUP)
- Titulats mitjans
- Titulats superiors
- % nascuts a Catalunya
- % nascuts a l'estranger
- Taxa natalitat (naix/pob*1000)
- Taxa mortalitat (def/pob*1000)
- Taxa immigració
- Taxa emigració
- Població activa
- Població ocupada
- Llocs de treball:
Agricultura, Indústria
- Construcció, Serveis
- Taxa atur, atur registrat
- Evolució superfície comercial
- Evolució superfície industrial
- Evolució del PIB comarcal
- Renda familiar disponible
- Oferta d'allotjament
- N° visites Oficina Munic. Turisme
- Associacions i entitats:
Assoc. de veïns
Organitzacions cíviques
Entitats i assoc. culturals
Entitats i assoc. infantils i juvenil
Entitats agrícoles, ramaderes,
professionals i comerciants.
Entitats i assoc. esportives
- Equipaments i serveis públics:
Serveis públics
Equipaments culturals
Equipaments esportius
- Espais verds urbans: inventari botànic
- Superfície verda/habitant
- Turismes/1000 habitants
- Tipus vehicles:
Cotxe
Moto
Camió
- Localització de l'accidentat
- Mesurament nivell de soroll

ÍNDEX

1 PASSOS PER A LA CONSTITUCIÓ DE L'AGENDA 21 LOCAL.	1
2 CONSUM D'AIGUA.	3
2.1 MILLORAR L'ADEQUACIÓ D'INFRASTRUCTURES.	3
2.2 ESTIMULAR L'ESTALVI VOLUNTARI D'AIGUA	4
2.3 MILLORAR L'EFICIÈNCIA HIDRÀULICA	6
2.4 ESTUDIAR LA SUBSTITUCIÓ DE RECURSOS	9
2.5 INNOVAR EL PROGRAMA DE GESTIÓ.	10
2.6 MESURES D'ESTÍMUL FISCAL I DE TARIFES.	11
3 CONSUM D'ENERGIA.	12
3.1 CAMPANYA DE CONSCIENCIACIÓ I ESTALVI.	12
3.2 IMPULSAR EXPERIÈNCIES PILOTS EN EDIFICIS ADMINISTRATIUS.	14
3.3 MILLORAR L'ENLLUMENAT PÚBLIC	15
4 RESIDUS URBANS.	18
4.1 PREVENCIÓ EN LA GENERACIÓ DE RESIDUS. RECICLAT I REUTILITZACIÓ.	18
4.2 SEPARACIÓ, TRACTAMENT I COMERCIALIZACIÓ DE MATERIALS RECUPERATS.	20
4.2.1 SISTEMA DE RECOLLIDA DE RESIDUS ORGÀNICS I REBUIG	21
4.2.2 RESIDUS ESPECIALS.	23
4.3 ÚTILITZACIÓ DEL COMPOST I PROGRAMES LOCALS CONTRA L'EROSIÓ DEL SÒL I ADOB NATURAL.	25
4.4 GESTIÓ MUNICIPAL DEL PAPER.	28
4.5 ESTÍMULS FISCALS I DE TARIFES.	32
4.6 REHABILITACIÓ DE PEDRERES, ABOCADORS...	33
5 HABITATGE.	34

5.1	HABITATGES ESTALVIADORS. CONSCIENCIACIÓ SOCIAL.	34
5.2	NOU MODEL INNOVADOR D'EDIFICACIÓ ECOLÒGICA.	38
5.3	CONSTRUCCIÓ D'HABITATGES PER A DETERMINATS ESTRATS SOCIALS.	39
5.4	DESCLASSIFICACIÓ DE ZONES URBANITZABLES.	40
6 VOLUNTARIAT		41
6.1	OBJECTIU DE LA CAMPANYA.	41
6.2	ABAST TERRITORIAL.	41
6.3	DURADA.	41
6.4	USUARIS.	41
6.5	ESTRATÈGIES DE COMUNICACIÓ.	41
6.5.1	MITJANS DE COMUNICACIÓ.	41
6.6	MATERIALS.	42
6.7	ESTRATÈGIES D'ACTUACIÓ.	42
6.7.1	LOCALITZACIÓ I CONFIRMACIÓ DE L'ESTAT DELS CONTENIDORS I PAPERERES	42
6.7.2	RECOLLIDA DE DADES I IMPRESSIONS DE LA POBLACIÓ SOBRE LA RECOLLIDA SELECTIVA.	43
6.7.3	CAMPANYA INFORMATIVA I DE CONSCIENCIACIÓ SOCIAL SOBRE LA RECOLLIDA SELECTIVA.	44
6.7.4	INFORMACIÓ DE QUE ÉS UN COMPOST I COM HEM DE COMPOSTAR.	46
6.7.5	INFORMACIÓ DEL SISTEMA DE RECOLLIDA BIOCAMPARTIMENTADA.	49
6.7.6	INFORMACIÓ SOBRE ELS RESIDUS ESPECIALS.	51
6.7.7	CAMPANYA DE BONES PRÀCTIQUES EN L'ÚS DEL PAPER.	53
6.7.8	RECOLLIDA DE DADES I IMPRESSIONS SOBRE EL RECICLATGE DE PAPER	54
6.7.9	CAMPANYA DE CONSCIENCIACIÓ A LA POBLACIÓ SOBRE EL CONSUM D'AIGUA	55
6.7.10	RECOLLIDA DE DADES I IMPRESSIONS SOBRE EL CONSUM D'AIGUA	57
6.7.11	CAMPANYA DE CONSCIENCIACIÓ I ESTALVI D'ENERGIA	58
6.7.12	RECOLLIDA DE DADES I IMPRESSIONS SOBRE L'ESTALVI D'ENERGIA	61
6.7.13	ANALITZAR EL TIPUS D'ENLLUMENAT D'AMPOSTA.	62
6.7.14	CAMPANYA D'IMPULS A LA UTILITZACIÓ DE LES ENERGIES RENOVABLES	63
7 ANNEX (INDICADORS, ENQUESTES, TRÍPTICS...)		66